

Utbytesåret i Bergen

Emmi Armanto

HT19 och VT20

Utbytesuniversitet: Bergen Arkitektthøgskole

Utbildningsprogram: Arkitektur

Innan avresa

Som Stockholmare har jag alltid velat upptäcka nya delar av världen och har också alltid drömt om att bo på många olika platser, så efter ett års praktik i Helsingfors ville jag inte tillbaka till KTH utan ville väldigt gärna söka mig vidare i världen. Eftersom jag inte ville vara borta kortare tid än ett helt år fick jag inte plats på mina förstahandsval, och utan att veta så mycket om BAS tyckte jag det ända lät väldigt givande med en så kreativ och fri skola. Att dessutom förstå språket hyfsat bra och inte behöva krångla med visum och tester gjorde valet enklare.

Ankomst

Jag kom till Bergen ca en vecka innan skolan började för att lära känna staden bättre, vilket också var positivt för att vi i min studio på eget initiativ ordnade så att vi träffades innan skolstart och inte behövde känna oss så vilsna och ensamma första dagen i skolan. För masterstudenterna fanns egentligen ingen mottagning och man märkte ganska snabbt att BAS är en skola där man får ta reda på saker själv och det inte är så välorganiserat.

Ekonomi

Generellt är väl Bergen ungefär lika dyrt som Stockholm, med vissa undantag. En latte och bulle kunde kosta 95kr, samma med en fatöl, och potatis och morötter som i Sverige inte kostar nånting var lite av en lyxvara. Men restaurangpriser var inte så mycket dyrare, och man hittar efterhand sina trix för att spara några kronor här och där! Erasmus-stipendiet var jag nära på att missa att söka, så glöm inte det(!), annars hade jag även lite pengar sparat för att ändå kunna njuta lite av min utlandsvistelse. I skolan får man bidra med alla kostnader själv men å andra sidan ligger mycket material utspritt som är fritt fram att ta av, tex trä, målarfärger och gips eller andra personers restmaterial. Studieresorna står man också huvudsakligen för själv, men i mitt fall hade vi alltid boende ordnat gratis.

Boende

Jag hade sökt boende via Norges motsvarighet till Blocket (finn.no) för att jag helst inte ville bo i studentkorridor men ända i kollektiv, och ville ha nära till skolan så att jag både slapp ödsla tid på resan och pengar på kollektivtrafik. Det jag inte visste var att Bergen är lite känt för att ha kassa mäklare som är sneaky och när jag satt i bilen på väg till Bergen ringde de och först frågade om vi istället kunde ses dagen efter för att lämna över nycklar, och efter ett andra samtal ringde kollegan och sa att lägenheten hade blivit trashad och att de inte ville att jag skulle flytta in där. De erbjöd mig en annan delad lägenhet som låg mycket längre bort så i panik tittade jag runt igen på finn.no och såg att de hade ytterligare en lägenhet bara någon kvarter ifrån som jag hellre tog. Den delades dock av 8 personer istället för 4 och hade inga fönster till köket, så jag hade aldrig valt att flyttat dit om jag fått välja själv. Jag bodde bara med normmän vilket var trevligt men vi umgicks aldrig sinsemellan och efter ett tag började jag bli väldigt frustrerad i lägenheten och trivdes inte alls att bo där. Däremot låg det riktigt bra till i Sandviken där det är lugnt och vackert och bara 10 min från skolan, 15 min från stan och nära till vägarna upp på bergen! Rummet kostade 4500kr vilket nog är ganska standard, men hyr aldrig av KOE på finn.no och var beredd på att få dåligt bemötande

när du behöver hjälp.

Universitetet och studierna

BAS är en väldigt fri och konstnärlig skola och mycket förväntas att man ska ta reda på själv istället för att lärarna ska lära ut det. Kurserna är ganska öppna och eleverna har stor frihet i vad de vill arbeta djupare med, men ofta kan det kännas lite oorganiserat och ostrukturerat vilket jag under året på BAS märkte att jag verkligen behöver. Många utbyteselever kände att de inte blev tillräckligt pushade för att på så sett få ett bra resultat, och vissa (inklusive jag) kände efter ett tag att vi blev väldigt omotiverade. Däremot var omständigheterna perfekta för andra som valde att göra projekt med en annan riktning, tex inkludera samhället mer än att ha en fantastisk arkitektur. Jag tror att man måste ha en nyfikenhet och en vilja av att göra någonting självständigt som kan utveckla en, snarare än regler att följa, för att det ska bli bra. Den lilla friskolan ligger i en gammal silobyggnad så det är ganska rufft och skitigt, vilket både känns ballt och öppet för förändring (mina kompisar hade som projekt att bygga en bastu ute på gården, så nu kan man även bada och basta där!) men också lite irriterande när man måste fixa allt själv.

Kurser

Varje termin går man i en studio där alla poäng är inbakade, så lärarna lägger själva upp utbildningen med workshops och ytterst få föreläsningar. Första terminen gick jag i studion Open Form - New Wood ledd av finske Marco Casagrande, där alla norska elever förväntade sig att bygga något i 1:1 efter det att samma studio gjort det året innan, och alla andra förväntade sig att lära sig mycket om trä. Jag upplevde inte att jag lärde mig någonting alls mer än om Open Form de första veckorna som är en teori skolan baserar sig på vilket jag inte visste någonting om innan. Alla norska elever visste ju såklart allt om det redan och var mest tjuriga över att åter igen behöva handskas med temat. Många var besvikna på studion och dessvärre var det mycket klagande genom hela terminen. Det som var positivast var vår studieresa till Finland i början av terminen där vi besökte sågverk och träarkitektur och levde ett härligt kolloliv och lärde känna varandra.

Min andra studio hette Moving Through ledd av tyske Charlotte Erckrath och var inriktad på landskap. Hon är en otroligt kunnig och klok lärare men för min del var det igen för mycket frihet och flum som många uppfattade som frustrerande och rörigt men i slutändan ändå lyckades göra fina projekt av. Efter ett par månader kände jag hur min motivation verkligen hade nått botten vilket inte hade med kursen i sig att göra utan var en kombination av BAS som skola, Bergen som stad, regnet och min vantrivsel hemma, som gjorde att jag inte mätte bra och konstant funderade på att hoppa av skolan. Under alltihopa kom Covid-19 (sjukt nog måste jag säga lite som en räddning för mig) och alla utbyteselever åkte tillbaka till sina hemländer. Jag åkte också tillbaka till Stockholm och kunde plugga på distans vilket faktiskt funderade väldigt bra under omständigheterna, särskilt för mig som började må mycket bättre och även kunde röra mig ute i solen. Till sist klarade jag kursen utan kompletteringar, terminen fick en ev. förlängning på 4 veckor för dom som behövde, och i skrivande stund funderar vi som abrupt lämnade Norge hur vi kommer in i landet igen för att flytta hem våra saker.

Staden och landet

Bergen som är Norges näst största stad är i min mening ändå ganska liten, har ett väldigt centrerat centrum, extremt nära till otroligt vacker natur och är fruktansvärt regnigt. Det är helt klart en vacker och mysig och trygg stad, men nu märkte jag också hur mycket av en storstadstjej jag egentligen är. Norrmän älskar sin natur och att vara aktiva och de gick på tur minst en gång i veckan vilket absolut är en uppskattad egenskap hos Bergen, men jag tyckte

samtidigt att de kändes lite tråkiga och “vanliga”. Jag som ändå gillar att kunna släppa loss lite ibland kände hur det inte fanns rum att vara lite annorlunda eller klä upp sig eller ha det sociala parkhänget. Jag kanske hamnade i fel umgänge och mest blev kompis med folk i relation, men jag saknade lite av actionen i en stad. Jag blev mentalt lite instängd av staden där jag inte kunde vara mig själv till fullo och fysiskt instängd i mitt rum för att det konstant regnade och man inte blev sugen på att vara utomhus. I snitt under mitt år (som förvisso tydligen var ovanligt regnigt) var det ca 5 soliga och fina dagar per månad. Det regnade dock inte non stop under de regniga dagarna. Molnen var pyttesmå och lokala och vädret var lite schizofrent vilket gjorde att det ändå var väldigt vackert och färgerna över vattnet var magiska, men efter ett tag är det kanske inte så konstigt att man blir lite bitter.

Fritid och sociala aktiviteter

Jag tränade på Sats i Sandviken som låg precis bredvid skolan som jag gillade mycket, men om man bor antingen inne i stan eller i Hatleberg eller Fantoft är studentgymmen (sammen) bra som dessutom erbjuder bla. simhall och klätterväggar. I och med regnet blev det annars mest att jag bara var hemma och kollade på serier (tv.nrk.no har massa kul att titta på, min favorit var Side om Side som är lite som svenska Solsidan!). Självklart umgicks jag också mycket med vänner och jag träffade massor av trevliga människor jag kommer sakna! Ibland ordnade vi små event på skolan som man har fri tillgång till dygnet runt och även får dricka och laga mat i, och vi brukade gå ut och dansa emellanåt eller åkte iväg på vandringsturer över helgen. Det bästa är helt klart att man får lära känna människor från hela världen som kan finnas kvar resten av livet, och det utbytet man gör av olika kulturer och breddar sin syn på världen.

Rekommendationer och övriga reflektioner

Mitt utbytesår blev inte alls som jag tänkt mig och jag hade väl inte den bästa tiden i livet där, men oavsett är jag glad att jag gav mig ut och fick se allt Bergen har att erbjuda och allt jag fick lära mig som jag inte gillar. Bergen är inte en dålig stad och BAS är inte en skola jag inte skulle rekommendera. Även jag har utvidgat mina vyer inom arkitektur och sättet att jobba på där (i studion Moving Through) nästan all fokus ligger på researchen och att utveckla nya metoder att undersöka ämnen på, är någonting jag kan ta med till KTH som förhoppningsvis kan göra mina framtida projekt ännu bättre. Att få lära sig lite norska har varit supermysigt och att få uppleva sitt grannland har varit uppskattat, och trots allt har BAS blivit en del av mig och det kommer stärka mig på alla sätt!